

Број/Број: 01/6-50-3-6-6/12
Sarajevo/Сарајево, 15. 3. 2012.

САВЈЕТ МИНИСТАРА БиХ
ПАРЛАМЕНТ ФЕДЕРАЦИЈЕ БиХ
ВЛАДА ФЕДЕРАЦИЈЕ БиХ
НАРОДНА СКУПШТИНА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
ВЛАДА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
СКУПШТИНА БРЧКО ДИСТРИКТА БиХ
ВЛАДА БРЧКО ДИСТРИКТА БиХ

Поштовани,

Комисија за остваривање равноправности полова Представничког дома Парламентарне скупштине БиХ је на 6. сједници, одржаној 15. марта 2012. године, утврдила је и доставља вам на разматрање

ПРЕПОРУКУ

за побољшање положаја лица која се налазе на породилском одсуству

I Комисија за остваривање равноправности полова Представничког дома Парламентарне скупштине БиХ размотрила је стање у Босни и Херцеговини у погледу остваривања права породиља на породилске накнаде.

На основу спроведене расправе Комисија је закључила да је ниво остваривања права на накнаду за вријеме породилског одсуства у Босни и Херцеговини потпуно различит, тако да се не може говорити о једнаком положају жена у БиХ.

Накнада за вријеме трајања породилског одсуства је право утврђено међународним документима који су правно обавезујући за Босну и Херцеговину. Многи од тих докумената саставни су дио Устава Босне и Херцеговине и устава ентитета, те се директно примјењују у Босни и Херцеговини.

У члану 11. став 1. тачка е. **Конвенције о уклањању свих облика дискриминације жена** гарантује се право женама на социјалну заштиту, посебно у случају пензионисања, незапослености, болести, инвалидности, старости и других неспособности за рад, као и право на плаћено одсуство. У тачки ф. истог члана предвиђа се право на здравствено осигурање и безбједност у радним условима, укључујући и заштиту биолошких и репродуктивних функција жена.

Међународним пактом о економским, културним и социјалним правима обавезују се државе потписнице да обезбиједe свима на својој територији уживање права на социјалну заштиту и социјално осигурање. С циљем испуњења ових права из Пакта, од државе се тражи успостављање система медицинске и социјалне заштите те обезбјеђења породилске накнаде.

Европском социјалном повељом обавезују се државе потписнице, између осталог, да обезбиједи право на социјалну сигурност, из којег произлази право на накнаду за породилско одсуство или материнство.

Свим тим документима, као и Законом о равноправности полова у Босни и Херцеговини, захтијева се обезбјеђење наведених права без дискриминације.

II Анализирајући утицај постојећег рјешења којим је уређено питање права на накнаду за вријеме трајања породилског одсуства, може се закључити да ниво остваривања овог права зависи од мјеста пребивалишта лица, односно од мјеста уплате доприноса за лице које користи породилско одсуство. Услијед административне подјеле надлежности у складу са Уставом БиХ и уставима ентитета у Босни и Херцеговини, у овом тренутку постоји 12 различитих модела за обезбјеђење овог права. Стога је исплата накнада за лица која користе породилско одсуство веома неуједначена, а у неким дијеловима државе (кантонима) то право се не обезбјеђује. Право на накнаду за вријеме трајања породилског одсуства засновано на мјесту пребивалишта запосленог/е је, након ступања на снагу Закона о платама и накнадама у институцијама БиХ, довело до значајних разлика за лица запослена у институцијама БиХ.

Овај предмет разматрао је Уставни суд БиХ и донио одлуку којом се закључује да је члан 35. Закона о платама и накнадама у институцијама у БиХ дискриминаторан и супротан члану II/4. Устава БиХ. Уз то је Уставни суд БиХ још једном потврдио да се „породилско одсуство нарочито односи на права жена да не буду дискриминисане и да уживају примјерене услове рада“. Након ове одлуке Савјет министара БиХ уредио је ово питање својом Одлуком о начину и поступку остваривања права на накнаду за породилско одсуство у институцијама БиХ.

У складу са правним прописима у Републици Српској, мајка и отац дјетета могу се споразумјети о томе да породилско одсуство, након истека 60 дана од дана рођења дјетета, умјесто мајке може да користи и отац. Право на коришћење породилског одсуства и накнаде за вријеме његовог трајања за запослене у институцијама БиХ и на подручју Федерације БиХ припада мајци, док отац то право може да користи само у изузетним случајевима.

Из наведеног се може закључити да Босна и Херцеговина није испунила своје обавезе у вези са обезбјеђењем права на накнаду за вријеме трајања породилског одсуства за све своје грађане и грађанке без дискриминације.

III Узимајући у обзир подјелу надлежности у области социјалне заштите у складу са Уставом БиХ, уставима ентитета и кантона, те Брчко Дистрикта БиХ, Комисија за остваривање равноправности полова Представничког дома Парламентарне скупштине БиХ

ПРЕПОРУЧУЈЕ

Савјету министара БиХ, владама ентитета, кантона и Брчко Дистрикта БиХ, као и скупштинама ентитета, кантона и Брчко Дистрикта БиХ да, у складу са својим овлашћењима, регулишу права лица која се налазе на породилском одсуству тако да се обезбиједи адекватна заштита материнства и отклони постојећа дискриминација на цијелој територији Босне и Херцеговине, те да учине напоре на даљем унапређењу и стандардизацији ових права с циљем испуњавања обавеза које је Босна и Херцеговина преузела према међународним конвенцијама.

ПРЕДСЈЕДАВАЈУЋИ КОМИСИЈЕ

Нико Лозанчић